

Rokua Geopark, Suomen ensimmäinen ja maailman pohjoisin Geopark!

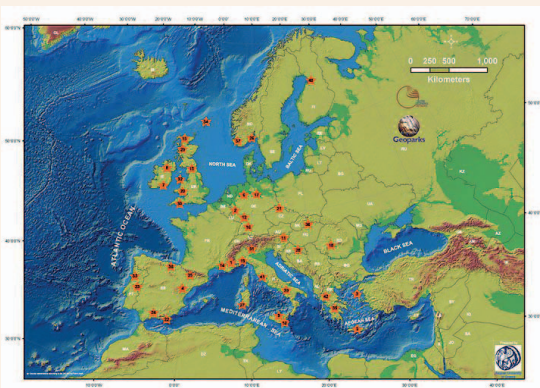

Geologin edellisessä numerossa (5/2010) oli juttu Eestin geopuistohankkeista (Raukas 2010). Tasa-puolisuuden nimissä, on tämä Suomenkin ensimmäinen ja maailman pohjoisin Geopuistokin esiteltävä Geologin lukijoille. Rokua Geopark on saavuttanut siis ensimmäisenä suomalaisena alueena UNESCO:n Geopark-verkoston jäsenyyden. Rokua Geopark on samalla pohjoisin maailmanlaajuisen Geopark-verkoston 67 kohdealueesta (kartta 1) (tässä eivät vielä Eestin geopuistot ole mukana).

Rokua Geopark koostuu kolmesta laajemmasta aluekokonaisuudesta: Oulujokilaaksosta, Oulujärvestä ja Rokuan harju- ja dyynialueesta. Geopark-alue muodostaa Rokuan harjukaksoa seuraavan geologisen käytävän Muhos-muodostumasta Oulujoen vartta pitkin Oulujärvelle ja Manamansaloon asti (kartta 2). Geopark yhdistää yhdeksi kokonaisuudeksi alueiden geologisen, luonnonhistoriallisen ja kulttuurisen historian viime jääkaudesta nykypäivään asti.

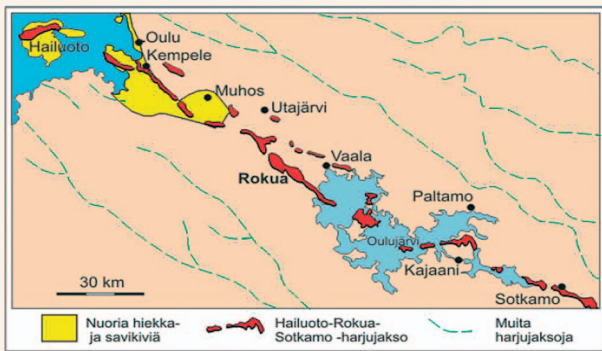
Jäsenyydestä päätettiin Kreikassa, Lesvoksen saarella pidetyssä Euroopan Geopark-verkoston konferenssissa 2010. Siihen osallistui ryhmä Rokua Geoparkin tekijöitä ja taustatahoja alueen kunnista, Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissäätiöstä, Metsähallituksesta, Geologian tutkimuskeskuksesta ja Humanpolis Rokua.

Jäsenyyden kautta alueen elinkeinoelämä, erityisesti matkailu, saa aivan uudenlaisen mahdollisuuden verkostoitumiseen ja toimimiseen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Jäsenyys lisää huomattavasti alueen kiinnostavuutta ja kasvattaa siten alueelle tulevien matkailijoiden määrää ja viipymää. Jäsenyyden kautta Rokuan Geopark-alueen ja Suomen ainutlaatuisen kauniin luonnon kansainvälinen tunnettuus lisääntyy.

Kartta 1. Rokua Geopuisto on osa UNESCO:n Geopark-verkoston.

Map 1. Rokua Geopark belongs to the UNESCO Geopark network.

Kartta 2. Rokua on osa Ilimantsista Hailuotoon kulkevaa harjuksoja. Kartta: GTK.

Map 2. Rokua is a part of the esker system between Ilimantsi and Hailuoto. Map: GTK.

Kuva 1. Suomen syvin suppakuoppa Syvyydenkaivo. Syvyydenkaivolta länteen Saariselle, kuvan vasemmassa alakulmassa Syvyydenkaivon pohjalle johtavat maastoporaat. Kuva: Ilkka Karttunen.

Figure 1. The deepest Kettle landform in sediment (suppa) in Finland. Photo: Ilkka Karttunen.

Rokua Geoparkin vahvuuksia ovat erinomaisesti näkyvä ja tulkittu jääkauden perintö, runsas matkailun palvelutarjonta hyvine majoitusmahdollisuuksineen, Rokuan kansallispuiston, Oulujärven ja muun alueen runsaat ja monipuoliset ulkoilureitit sekä erityisesti vahva alueellinen tuki jäsenyydelle. Rokuan alueelta löytyy mm. Suomen syvin suppakuoppa (Kuva 1).

Pitkäjänteinen työ jäsenyyden saavuttamiseksi on käynnistynyt vuonna 2005, tässä yhteydessä on mm. rakennettu alueesta kertova pysyvä näyttely, kirjoitettu ensimmäinen kirja Rokuasta, laadittu ympäristökasvatuksen oppimateriaaleja ja uudistettu alueen retkeilyreittejä luontotauluineen. Jäsenyyshakemuksen Geopark -verkostolle toimittivat marraskuussa 2009 Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kunnat sekä Rokuan terveyst- ja kuntouttamissäätiö ja Metsähallitus.

Lähde: www.rokuageopark.fi.

HEINI LAINE

Summary:

Rokua Geopark, The First Geopark in Finland!

The northern most Geopark of the UNESCO network has been opened in Rokua, Finland (map 1). Rokua Geopark is composed of three larger areas Oulujoki valley, Oulujärvi-lake and Rokua esker and dyne area (map 2). The most important geological heritage of the Rokua geopark is the glaciation related landforms. The Geopark status will help the sustainable tourism development in the area as well as increase the knowledge of the Finnish nature attractions internationally.

Referenssit:

Raukas, A. 2010. Estonian geoparks. *Geologi* 62:202–207.